

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. R. Kok, Ameide; Ds. H. van Leeuwen, Rotterdam-West; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 6,— per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar.

Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Jezus de Borg van zondaren in het spotkleed, tot verwerving van het bruidskleed

*En Herodes..... deed Hem een blinkend
kleed aan. Lukas 23 : 11*

Hoe komt in heel de lijdensgeschiedenis van Jezus uit, dat Hij Zijn zwarte bruid, zwart door haar vuile zonden, duur gekocht heeft om haar als een reine maagd in een lang wit kleed de Vader voor te stellen. De bruid is door haar val in Adam walgelijk geworden in Gods ogen. Doch Christus heeft in de borgstelling op Zich genomen haar in Zijn bloed, door Zijn Geest te reinigen van al haar zonden. Dit zal de dochter Sions ruime stof geven verheugd over haar Koning te zingen. Hoe komt daarin Zijn rijke naam Jezus, *Zaligmaker*, openbaar. Niet slechts, dat haar de schuld vergeven wordt, maar dat zij ook geheel verlost wordt van de zonden, rein en heilig voor God gesteld. Doch daartoe wordt Jezus Zelf een spot en smaad van mensen. „En Herodes..... deed Hem een blinkend kleed aan”.

Dit deed Herodes met geen andere bedoeling dan van *spot*. Er staat immers, „dat Herodes met zijn krijgsliden Jezus veracht en bespot hebben”. Hij bejegent Hem op een zeer verachtelijke wijze in Zijn *Koninklijke waardigheid*. Hoe durft hij Hem, de Heilige, zo te bespotten? Hier openbaart de haat van het natuurlijk hart zich. Hij was wel verblijd geweest Jezus te zien. Doch als hij Hem onder-vraagt, antwoordt Jezus hem *niets*.

En dan komt hier de grote minachting aangaande Jezus uit, als hij Hem het blinkend kleed aandoet. O, dat spotkleed! Het is een satanische list uit de hel. Het blinkend of witte kleed was bij de Romeinen een teken van kandidatuur. Als iemand kandidaat was geworden voor een „overheidsbetrekking”, liep hij in de dagen vóór de stemming plaats had rond in een blinkend kleed. Nu, zo wil Herodes zeggen: „Gij Jezus, zijt onze kandidaat voor Koning”. „Wat een belachelijke Koning”, wil hij zeggen. „Men noemde U immers „De Koning der Joden”?

Let hier op het fijne, duivelse in die spot. Het wordt voorgesteld of Jezus iemand is, Die een waan-idee in Zijn hoofd gekregen had Koning te worden, Die er geen recht op had. Hier stelt de ijdele Herodes het voor alsof Jezus de verwaandheid zelf was.

Bewonder hier Jezus' verdraagzaamheid, dat Hij Zich in Zijn heerlijk ambt zo laat krenken. Dit is omdat Hij volkomen eenswillens met de Vader is om door de weg van spot het bruidskleed voor Zijn verkoren bruid te verwerven. Inderdaad is Hij de Koning Israëls, van God gezalfd over Sion, de berg Zijner heiligheid. In waarheid is Hij *de* kandidaat, door de Vader voor het eeuwig Koningschap gesteld.

Maar dan ziet gij hier ook in het omhangen zijn met het spotkleed Jezus' zwoegen om de

kroon terug te verwerven voor Zijn volk. Dit leidt ons terug naar de ontzettende ure in het paradijs. Daar hebben wij, in de val in Adam, moedwillig onze koningsmantel van onze schouders gescheurd en weggeworpen. In deze daad heeft de mens zichzelf tot een spotfiguur gemaakt. Hij, in wie God Zich verlustigde, is nu diep wanstaltig in Zijn heilig oog. En zie nu wat God hier doet. Zeker, het is voor rekening van Herodes, dat hij Hem bespot. Doch God geeft Zijn Zoon daartoe over. Hier is ambtelijk, borgtochtelijk lijden voor Zijn bruid, die Hij liefheeft met Zijn volle Middelaarshart. Hier staat Jezus tot een spotkandidaat gemaakt, opdat Hij voor Zijn bruid dat witte kleed zou verwerven, waarmee zij eenmaal voor Gods troon zal staan en zingen het lied van Mozes en het Lam.

Dat Hij *voorwerpelijk* verworven heeft, moet Hij *onderwerpelijk* toepassen. Dit kan, om te beginnen, nooit anders dan in deze weg, dat de Heilige Geest in zaligmakende ontdekking bekend maakt hoe gans bezoedeld wij zijn. Dat Hij ons leert, dat wij dodelijk onrein zijn voor God. Dan zullen wij in diepe smart leren, dat wij *onttroonde* en *ontkroonde* koningen zijn. Dan leert Hij ons wat er wel het walgelijkst van ons uitzielt, n.l.: „*het kleed van onze eigengerechtigheid*”. Wat een ontdekking! Een vroom mens in zichzelf, nu walgelijk in Gods oog. Zulk één wordt geestelijk uitgekled en ontbloot. Hoe zal hij bestaan voor God, daar hij geen bestaansgrond heeft in zichzelf. Van zijn kant wordt alle hoop afgesneden. Hoe zal hij zich verdedigen tegen satan, die hem beschuldigt tegen de wet, die hem vervloekt? Hij moet zwijgen, het vonnis aanvaarden. Als de Heilige Geest ons leert, dat onze zgn. gerechtigheid een wegwerpelijk kleed is, wordt juist deze Koning, in Zijn blinkend kleed, ons gepast en noodzakelijk. Zo de Heilige Geest een oog des geloofs voor Hem geeft, daarin onderwijst, wordt Hij de enige hoop en troost.

Heerlijk moment voor de ziel, die ligt in 'naat schuldverslagenheid voor God, nergens van zichzelf op pleiten kan, nu niet alleen een oog voor de bespotten Koning krijgt, doch ook geloofswerkzaamheden met Hem. De Heilige Geest Hem geeft te omhelzen in toeëigening. Zelf uitgekled in haar naakte zondeschuld, is zij juist het geschikte onderwerp, voor Hem het voorwerp, in Zijn ambtelijke bediening. Dan wordt niet alleen geleerd en beleefd, dat wij ons oorspronkelijk kleed in ruwe bespottig hebben verscheurd en in het slijk vertreden. Doch nu wordt het ook beleving, dat die bespotten Jezus voor de ziel een nieuw kleed des heils en een mantel der gerechtigheid heeft verworven. O, zalig uur als Hij het nu ook de

VAN DE ADMINISTRATIE

Dit is dan weer het laatste nummer van ons blad van de tweede jaargang. Met veel genoegen en dankbaarheid mochten wij steeds gewagen van de medewerking tot instandhouding van ons blad. Allen, die ons ter wille waren en op welke wijze dan ook ons werk steunden, zeggen wij hartelijk dank, en wij bevelen ons blad, met al de zorgen daaraan verbonden, ook voor de 3e jaargang bij al onze lezers aan. Steeds mochten wij vermelden de ontvangen giften en overbetalingen, waaraan wij thans mogen toevoegen, dat ontvangen is sinds de laatste verantwoording (29 febr. j.l.) f 265,—, waar onder begrepen een gift van f 100,—, die wij ontvingen bij een bijzondere gelegenheid. Wij spreken de wens uit, dat wij D.V. gedurende de 3e jaargang weer veel giften en overbetalingen mogen verantwoorden. D.V. de volgendemaal hopen wij enige mededelingen te doen over de betaling van het abonnementsgeld. Ons gironummer is 704350 t.n.v. Adm. „Bewaar het Pand”, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan de Rijn.

v.d.L.

ziel aandoet. Dan staat zij in Zijn kleed zuiver bedekt voor God. Ja, zo kan ik alleen in het kleed van een, *de Ander*, in de borggerechtigheid van Jezus, voor God bestaan. Het is het Koninklijk kleed, gepast alleen voor Zijn *bruid en koningin*. Wat kleedt Hij ze wel en sierlijk naar haar geestelijke *adeldom*. Daarin legt Hij Zijn heerlijkheid op haar. Zo heeft de Koning lust in haar schoonheid.

O Goddelijk wonder van genade! Wat zal het een feestuur zijn als geheel Zijn bruid, die zich hier in haar vuile klederen heeft leren kennen, in rouw en smart zich daarover heeft weggeschaamd, straks de bruiloftszaal zal binnentreden. Dat is dat volk, dat uit de grote verdrukking komt. „Doch zij hebben hun lange klederen gewassen en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed des Lams”. Zo worden zij straks in de reine wisselklederen tot de Koning geleid. Zing hier, volk, maar bij Ps. 45 : 7. Wat ligt een rijke Evangelieprediking in dit woord: „En Herodes..... deed Hem een blinkend kleed aan”. Dit wijst zo liefelijk op het *verdienend Borgwerk* van Christus.

Volk des Heeren, gij moest in uw vuile kleed naar recht voor eeuwig naar de hel, in eeuwige spot en schande. Niet anders verdiend. Doch nu die rijke genade. Gij *zult* en *moogt* straks ingaan, in gestikte klederen tot uw Koning geleid worden. Die dit heil voor u verwierf. Dat getuigt van Zijn onveranderlijke liefde en eeuwige Borgvrouw, dat die dierbare Jezus Zich hier het kleed van Zijn gezegend lichaam liet rukken om in het spotkleed gehuld door ruwe handen, niet alleen uw spotkleed te dragen, doch voor u het eeuwig feestkleed te verwerven.

Mijn lezer of lezeres, kunt en moogt gij meezingen Ps. 45 : 7? En zult gij het boven ook doen? Of zult gij in de hel wegzinken? Zal God dan spotten als uw vreze komt? Hij kan nu nog van spotters lovers maken door genade. Tracht niet met het vrome kleed van eigengerechtigheid binnen te gaan. Dan zult gij voor eeuwig afgewezen worden. De feestgangers aan de bruiloft boven zijn alleen gekleed in het witte kleed door het Lam verworven, door Hem van alle spot en smaad ontheven.

D.

v. Doorn

De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

52.

De Pelgrim bindt het Getrouw op het hart niet af te gaan op het godsdienstig geredeneer van Mondchristen. Naar het Woord des Heeren moet het kostelijke van het snode onderscheiden worden, gelijk als het in zijn aard en wezen onderscheiden is. Het snode moet uitgetrokken worden, het heeft geen bestaansrecht, het wordt door de Heere veroordeeld. Door een recht gebruik heeft men dan ook zijn zinnen te oefenen in het onderscheiden van goed en kwaad. En daarmee zijn deze broeders in de Heere nu ernstig bezig.

Dit doet mij denken aan de omschrijving, die Mozes geeft van de reine dieren: „Rein zijn die de klauw verdelen of alleen herkauwen. De haas herkauwt, maar is toch onrein omdat hij de klauw niet verdeelt”. En hier hebt u nu de ware gedaante van Mondchristen: „Hij herkauwt het Woord, hij zoekt kennis, maar hij verdeelt de hoof niet. Hij keert zich niet af van de weg der zondaren. Evenals de haas heeft hij een honden- of berenklauw, en is dus onrein”.

Een duidelijk beeld, zegt de Pelgrim. Voor zo ver ik weet, is dat de ware betekenis van die woorden. Ik zal er dit nog aan toevoegen: „Paulus noemt sommigen mensen, die ook fraai kunnen praten, een klinkend metaal en een luidende schel”.

De Schrift spreekt zo duidelijk van het geloof, dat door de liefde werkt. Het hart, dat de liefde Gods in Christus niet smaakt tot verbinding aan Hem, mist het leven des geloofs en de grond der hoop, bouwt het huis van zijn verwachting voor de eeuwigheid op een zandgrond, die weggespoeld zal worden.

Begrijpelijk is het, dat het gezelschap van Mondchristen deze broeders niet aangenaam is. Van hart tot hart met hem spreken vanuit de beleving is niet mogelijk, dat laat de oprechtheid niet toe.

Maar wat staat ons nu in deze situatie te doen? Mondchristen moet met een innerlijke bewogenheid vermaand en onderwezen worden. Het mocht de Heere behagen zijn hart te vernieuwen tot bekering. En dat zou ons, beuigen de pelgrims, tot grote vreugde zijn. Als vanzelf wordt hij dan opgenomen in de gemeenschap der heiligen. Maar zolang hij dat nieuwe leven der genade niet kent, is dat niet mogelijk.

Daar Getrouw hierover nog in gesprek is met de Pelgrim, raadt hij hem aldus: „Gij moet naar hem toegaan en hem voorstellen een gesprek aan te knopen over de kracht der godzaligheid. Als hij daarin heeft toegestemd, en dat zal hij zonder twijfel, dan moet hij hem op de man af vragen of die kracht bespeurd wordt in zijn hart, in zijn huis en in zijn omgang met de mensen”.

Nu trad Getrouw vooruit en zeide tot Mondchristen: „Kom aan! hoe is het met u gesteld?”

„O heel goed!” antwoordt de man. En begrijpelijk, met deze mensen gaat het nooit slecht. Daar zij niet weten, dat wij in onze verdorvenheid slechte mensen zijn doordat we nog leven in de slechtheid der ongerechtigheid, is niet de minste kommer daarover in hun hart. Mondchristen is altijd paraat. „Ik dacht”, zo zegt hij, „dat wij al heel wat afgepraat zouden hebben”.

Goed, zegt Getrouw: „Als jij wilt, kunnen wij nu aanvangen en daar jij het aan mij overlaat een onderwerp te kiezen, laat ons dan eens hierover spreken: Op hoedanige wijze openbaart zich de zaligmakende genade Gods in het hart der mensen?”

„Best”, zegt Mondchristen: „Ik bespeur dat ons gesprek moet handelen over de kracht der godzaligheid. Ik moet zeggen, dat is een uitnemend onderwerp en ik zal uw vraag gaarne beantwoorden. In het kort meen ik de volgende punten te kunnen opnoemen. Ten eerste: Waar Gods genade in het hart is, daar ontstaat een levendige afkeer van de zonde. Ten tweede:”.

„Nee, niet ten tweede. Wacht even”, zegt Getrouw, „laat ons het eerste punt behandelen alvorens verder te gaan. Ik geloof, dat jij liever hadt moeten zeggen: Zij openbaart zich

hierin, dat een zondaar leert zijn eigen zonde te verfoeien”.

Maar dat is naar het oordeel van Mondchristen toch wel wat ver gezocht. „Luister nu eens goed, wat voor onderscheid is er tussen een veroordelen en een verfoeien van de zonde?”

„O, dat onderscheid is niet gering”, zei Getrouw. „Iemand kan de zonde veroordelen in anderen, uit berekening, maar hij verfoeit alleen de zonde, wanneer hij bij het licht van Gods genade ze in zichzelf heeft leren haten. Ik heb menig leraar van de kansel tegen de zonde horen getuigen, al kon hij haar maar al te goed dullen in hart, huis en omgang met de mensen. De meesteres van Jozef riep met luider stem, als ware zij een heilige geweest, en toch was zij het, die in weerwil daarvan een grote zonde wilde bedrijven. Sommigen gaan tegen de zonde te keer, gelijk de moeder tegen het kind op haar schoot als zij het ondeugend en stout noemt en het tegelijkertijd vertroetelt en kust”.

Maar deze taal staat Mondchristen niet aan. Getrouw heeft hem geraakt tot in de werkelijkheid van zijn leven. „Ik geloof”, zo zegt hij om zijn leven in de zonde te verbergen, „dat jij het er op toelegt strikvragen te doen!” „O neen, ik kom niet tot u met strikvragen, maar ik wil gaarne de zaken noemen, zoals zij zijn. Ik veroordeel de strikken der ongerechtigheid, die door velen gespannen worden”.

„Maar wat is naar het oordeel van u, Mondchristen, het tweede kenmerk waaraan jij de aanwezigheid van het genadewerk in het hart kunt ontdekken?”

„Wel, heel eenvoudig: een grote kennis van de verborgenheden van het Evangelie”.

„Dat hadt jij, Mondchristen, voor het andere kunnen noemen, maar eerst of laatst, het is niet voldoende, want kennis, grote kennis van de verborgenheden van het Evangelie kan verkregen worden, terwijl toch geen genadewerk in de ziel gewrocht is. Ja, al had iemand alle kennis, dan is het toch nog mogelijk, dat

hij geen kind van God is. Toen Christus zeide: Weet jij al deze dingen? en de discipelen antwoordden: Ja Heere, voegde Hij er bij: Zalig zijt gij, zo gij dezelve doet! Hij spreekt het zalig niet uit over het weten, maar wel over het doen”.

„Er is toch een kennis, die niet gepaard gaat met *doen*, want er wordt ook gesproken van iemand, die de wil zijns heren *geweten* en *niet* gedaan heeft. Iemand kan de wetenschap van een engel hebben en toch geen christen zijn, dit kenmerk is dus niet waarachtig. Te *weten* is iets, dat praters en grootsprekers bevredigt, maar doen behaagt Gode. Niet dat het hart goed zou kunnen zijn zonder kennis, want zonder kennis is een ziel niets. Maar er is tweërlei kennis. De één berust op louter bespiegeling, de ander gaat gepaard met gaven van genade, van geloof en liefde, en brengt de mens er toe om de wil van God gaarne en van harte te doen. De eerste bevredigt mooi-praters, maar de oprechte christen heeft behoefte aan de andere. Geef mij verstand, en ik zal Uw wet houden, ja, ik zal ze onderhouden met mijn ganse hart”.

Mondchristen heeft geluisterd. Het is hem duidelijk, dat hij tegen de Waarheid niet op kan. Maar dat neemt hij niet over. Met dit woord: „Gij tracht mij te vangen, dit alles dient niet tot stichting”, zoekt hij al het gesprokene krachteloos te maken.

„Gij vergist u”, zei Getrouw. „doch wees zo goed mij nog een ander teken te noemen, waardoor zich het werk der genade in het hart kenmerkt. U hadt toch, naar ik meen, meer punten tot uw beschikking en verdediging dan twee”.

„Volstrekt niet. Mondchristen komt niet met andere punten voor de dag, want ik zie”, zo zegt hij, „heel goed in, dat wij het niet eens worden”. En dat laatste is volkomen waar. Het is niet mogelijk, dat de levenden het ooit eens worden met mensen, die over de hartvernieuwende werkingen van Gods genade heen werken. Getrouw heeft duidelijk gesproken vanuit de Waarheid om Mondchristen er van te overtuigen, dat de wortel der zaak in hem niet gevonden wordt, opdat hij de Heere zou leren smeken om de levendmakende werkingen van Zijn Geest.

A.

R. Kok

Kiesrecht voor de vrouw in de kerk?

3.

Om het ambt der gelovigen?

We hebben gezien in ons laatste artikel, dat het bij het kiesrecht van de gemeent gaat om de verhouding kerkeraad-gemeente. Alle tirannie of diktatuur moet geweerd worden in het midden van de gemeente. Die verkeerde overheersing zou er licht kunnen zijn, als alleen aan de kerkeraad de verkiezing van ambtsdragers zou zijn. Maar daarbij wordt het oog niet gericht op het lid van de gemeente, maar op de gemeente in het geheel. In dit verband is het treffend, dat Calvijn in de Institutie, boek IV-5-13 schrijft over de stemming van het volk. Tegen het einde lezen we daar: „Zo zien wij dan dat deze beroeping van een Dienaar, volgens Gods Woord, wettig is, wanneer degenen, die bekwaam bevonden zijn, door de eenstemmigheid en goedkeuring van het volk verkozen worden. En dat de andere Herders de verkiezing leiden en besturen moeten....”

Helaas wordt door de voorstanders van het kiesrecht voor de vrouw in de kerk juist de nadruk gelegd op het lid van de gemeente afzonderlijk en niet op de gemeente in het geheel. Zij zullen dit ten stelligste ontkennen, zoals het ook gedaan wordt in de toelichting op de instructie van Amsterdam-West. Zodra echter de vraag naar het kiesrecht voor de vrouw in de kerk geen aparte vraag meer is, heeft men al de nadruk op het lid van de gemeente afzonderlijk gelegd! Wij voor ons wensen niet zonder meer vanuit het kiesrecht der gemeente te komen tot het kiesrecht van alle leden. Dit is een zaak apart. Echter niet zo bij hen, die zich beijveren om de vrouw te laten deelnemen aan de verkiezing van ambtsdragers. De gemeente bestaat immers uit „broeders en zusters”, die krachtens het ambt

der gelovigen het stemrecht gegeven moet worden. We kunnen dit heel duidelijk lezen in de toelichting van de bekende instructie: „In dit verband kan terecht de vraag gesteld worden waarom hier volgens de tegenstanders van het vrouwenkiesrecht aan de man meer ambtsvoorrechten gegeven worden dan aan de vrouw. Het ene ambt der gelovigen valt toch niet in tweeën uiteen: één met en één zonder het recht aan de stemming der gemeente deel te nemen. Zijn ook hier niet de zusters der gemeente naar het apostolisch woord „mede-erfgenamen van de genade des levens” (1 Petrus 3 : 7)?

Voelt u hier de redenering? De gedachtenkonstruktie? U kunt het zo achter elkaar opschrijven hoe deze redenering is. Allereerst: de gemeente is de vergadering van de ware gelovigen. Ten tweede: die gelovigen staan in het algemene ambt der gelovigen. Ten derde: de zusters staan ook in dat ambt. Ten vierde: de zusters delen in alle ambtelijke rechten, dus mogen ook deelnemen aan de verkiezing. Nu is het alle eeuwen door al gebleken, dat met redeneren en konkluderen de eenvoudige lijn en praktijk van Gods Woord zo vaak verlaten is. Daarvan geeft de geschiedenis maar al te sprekende voorbeelden.

De verbintenis van het kiesrecht met de zgn. ambtsgedachte wordt niet vanuit Gods Woord aangetoond. Dit zou toch wel allereerst dienen te gebeuren. En — gesteld dat dit waar zou zijn, hetgeen wij niet aannemen — dan zou toch nog uit Gods Woord aangetoond moeten worden, dat de vrouw gelijke rechten heeft als de man krachtens dit ambt. Maar deze toelichting blijft eenvoudig in gebreke om dit alles op schriftuurlijke gronden voor te stellen. Het redeneert alleen over de gedachte van het ambt der gelovigen en stelt het voor, alsof dit onder ons algemeen aangenomen is.

Dan willen we ook niet verbergen, dat we hier

vrezen voor een al te idealistische beschouwing. Het stemmen van predikanten, ouderlingen en diakenen behoort in geloof en vooral met gebed te gebeuren. Dit raakt de wijze, waarop ieder lid van de gemeente aan de stemming deel moet nemen. Dat het vaak anders betracht wordt, weten we heel goed. Het lijkt vaak meer op het stemmen van een bestuur van één of andere vereniging. Soms is het zelfs nog minder. De bezwaren van sommige vertegenwoordigers van de Nadere Reformatie tegen de verkiezing, zoals die in de praktijk plaats vond, zijn dan ook best te begrijpen. Van Lodensteyn oordeelde, dat eigenlijk alleen het geestelijke deel van de gemeente kon stemmen. Koelman achtte het merendeel in vele gemeenten onbekwaam om te oordelen, omdat het onvroom, goddeloos en natuurlijk was. Hier komen echter toch gevaren in de richting van de gemeente van enkel wedergeborenen van De Labadie. Licht komt de fundering van het kiesrecht zo te liggen in de enkele gelovige.

Echter: moeten we ervan uitgaan, dat het allen kinderen Gods zijn, die krachtens het ambt der gelovigen hun stem uit komen brengen? Ik kan alleen maar vrezen voor zo'n idealistische gemeente-beschouwing. Gods Woord gaat ons daarin niet voor. De realiteit van de gemeente wordt ons in de Heilige Schrift maar al te vaak getekend.

En dan: wie het zó stelt, dat krachtens het ambt der gelovigen het kiesrecht aan al de belijdende leden der gemeente toekomt en dus ook aan de vrouw, moet geen voorstel doen als gedaan door de kerkeraad van Amsterdam-W. Deze was nl. van oordeel, dat in geval een kerkeraad overtuigd is, dat het kiesrecht aan alle belijdende leden toekomt, dat zo'n kerkeraad vrijheid moest krijgen om het ook zo te verwerkelijken. Dit voorstel kwam dus hier op neer, dat een kerkeraad dit kan doen en het niet hoeft te doen.

Een vreemde zaak. Volgens de toelichting is het het recht, dat krachtens het ambt der gelovigen toekomt ook aan de vrouw. Dat recht hoeft niet eens gegeven worden in dat geval, maar heeft de vrouw. Dan zou het de plicht zijn van alle kerkeraden om dit recht niet te onthouden. Het is volgens de toelichting allesbehalve een middelmatige zaak. En moeten de vrouwen onder een kerkeraad, die er tegen is of de zaak niet rijp acht, maar blijven wachten?

Deze fundering deugt niet. Het kiesrecht is aan de gemeente gegeven. En het is een aparte vraag of dit recht toekomt aan de vrouw.

D. Slagboom

ATTENTIE

S.O.S.

Drie letters schrijven wij boven dit artikel. De betekenis zult u mogelijk wel weten.

Deze drie letters immers komen tot ons als een noodkreet: help ons! redt ons!

S.O.S. is de afkorting van de Engelse woorden: „Save our souls”, wat zo veel zeggen wil als „Red onze zielen”, red ons leven! Hoevele schepen in nood hebben van deze woorden reeds gebruik gemaakt, en waar welevan in een wereld vol van de nood, zo is het alsof we van alle kanten horen uitroepen: S.O.S., red onze zielen, red ons leven, want we zijn in grote nood.

De dichter van Ps. 116 kende ook dat S.O.S. teken in zijn leven.

Hij leerde roepen uit zijn geestelijke nood: „Och Heer”, och wierd mijn ziel door U gered”. En in Ps. 86 lezen wij: „Hoed mijn ziel, Gij zijt almachtig, en ik ben Uw gunst deelachtig. O mijn God, Die mij aanschouwt, red Uw knecht, die U vertrouwt”.

Dat roepen uit de geestelijke nood is wel het allerbelangrijkste, maar daar ik de laatste tijd nogal veel brieven ontving van de lezers van ons blad, werd mijn aandacht ook bepaald bij de grote kerkelijke nood! Bedoeld werd een zodanige kerkelijke nood, waardoor juist het geestelijke leven zo in de war werd gebracht, dat het geheel dreigde te verstikken. Afgedacht van al die brieven moet het ons allen wel bekend zijn, dat er over heel de linie van ons kerkelijk leven gekonstateerd moet

worden een grote nood. Of men moet wel ziende blind en horende doof willen zijn. En worden wij dan bij abstracte feiten bepaald, dan kunnen wij niet anders dan er zeer bedroefd onder worden, en moeten wij maar steeds denken aan die drie letters S.O.S.

Wat denkt u van die vaderenmoeder, die met hun kinderen geestelijk en kerkelijk zijn vastgelopen, die de kerk, waarin ze zijn groot gebracht, lief hebben om der waarheid wil, maar die hun kerk niet meer kunnen terug vinden. S.O.S. dominee! wat moeten wij nu doen? We hebben onze kerk lief, we offeren gaarne voor de kerk, maar we kunnen onze Bijbel niet meer met elkander lezen, het is alles anders geworden, we kunnen onze psalmen niet meer met elkander zingen, het is alles sneltreinvaart geworden. We kunnen onze gebeden niet meer met elkander bidden, het is alles een liturgische formaliteit geworden. We kunnen onze zielen niet meer openstellen voor de prediking des Woords, het is alles zo dor, zo geesteloos geworden.

Wat denkt u van die talrijke gezinnen, die met hun kinderen de kerk zijn uitgewezen omdat men om der consciëntie wil niet wilde buigen onder een besluit van de raad der kerk de Statenvertaling prijs te geven?

S.O.S., zo klonk door deze brief heen. Wat moeten wij doen? Red onze zielen!

We zouden het ieder willen toeroepen, zo stond in deze brief, waardeert het toch als ge nog onder de zuivere bediening van het Woord Gods moogt leven. Het kan nu nog, maar de voortekenen bedriegen nief, dat het straks niet meer kan.

We zouden haast zeggen: Dat is de stem van „de ondergrondse kerk”. U kent dat boekje toch wel van Ds. Richard Wurmbrand? Maar neen! Het is hier de stem van „de bovengrondse kerk”. Alleen al die S.O.S.-seinen schijnen wel een profetie, dat de kerk ook in ons vaderland spoedig een ondergrondse kerk zal moeten worden. De voortekenen daarvan zie ik reeds in die verschillende gezinnen, waar men zondags samenkomt rondom de bandrekorder, en zo probeert de kerkedienst te onderhouden tot stichting van de ziel en tot samenbinding van het gezin.

Alles uit de nood geboren.

Luisteren wij dan naar die S.O.S.-seinen, die trouwens over heel de wereld gaan. In ons vaderland en daar buiten.

Wat een verdeeldheid van de kerk, wat een verwatering in de leer, wat een verdoezeling van de hoofdwaarheden, nodig tot zaligheid, wat een ontbinding van het gezag, wat een losheid der zeden, schaamteloos en goddeloos!!

En toch loopt alles met de Bijbel in de hand. Vooral in dit Synodejaar van onze kerken klinke daarom het noodsein door: S.O.S. Het is later dan u denkt, zo sprak eens iemand. Maar wij zeggen in dit verband: De nood is gróter dan u denkt!

AVONDMAAL

bij meerderheid van stemmen?

In de Stefanuskerk te Dordrecht (Geref.) vond laatst een zgn. experimentele dienst plaats van de geref. jeugd.

Wij lazén daarvan een kort verslag. Daarin werd opgemerkt, dat de kerk een grote plaats in de samenleving dient in te nemen. „De kerk — zo lezen wij — moet de wijken laten zien, dat ze een machtig objekt is, dit in tegenstelling met Christus, Die Zijn weg vervolgde als een machteloze”.

We hebben ons afgevraagd of deze „machtige” kerk tegenover Christus, de „machteloze”, nog wel kerk kan en mag worden genoemd. Ik dacht, dat de kerk nooit buiten Christus gedacht kan worden, en dat juist de kerk, en ieder kerklid in het bijzonder, zichzelf als machteloze moet leren kennen om dan te beleven: Wanneer ik zwak ben, dan ben ik machtig! Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft.

Dat dit gehanteerde begrip „kerk” vraagtekens oproept, zal nog duidelijker worden als we het vervolg lezen van genoemd verslag. We lezen vervolgens: „Door middel van een formulier kon men kenbaar maken of dit soort jeugddiensten moet doorgaan en moet

worden uitgebreid met interrupties, een teach-in of.... een Avondmaalsviering”!

Zo zal de Avondmaalsviering waarschijnlijk uitgemaakt moeten worden door de jeugd met meerderheid van stemmen.

Vindt u deze dingen niet zeer bedroevend als het heiligste zo in de sfeer van het onheilige, in de sfeer van schreeuwerige interrupties, en van een provo-achtige teach-in wordt gesteld? Zouden ook in dit verband de noodseinen dan niet uitgezonden moeten worden: S.O.S., S.O.S.

De kerk in nood!

De jeugd in nood!

En het ergste is, dat deze nood niet wordt gezien noch begrepen.

M. Baan

Naar de

39.

CATECHISATIE

De drieëenheid Gods (vervolg)

De personele wijze van bestaan van de Heilige Geest

We hebben met elkaar besproken de onderscheiden manier of wijze van bestaan ten opzichte van de Vader en van de Zoon.

Nu iets over de wijze van bestaan van de derde Persoon van het Goddelijk volzalig Wezen Gods.

De Heilige Geest bezit het Goddelijk Wezen weer op een andere wijze dan de Vader en de Zoon. Maar, laten we er wel weer op, het bestaan Gods is geen deling van het Goddelijk Wezen. Ieder van de Personen bezit het volledige Goddelijke Wezen, dus ook de Heilige Geest. Maar op een andere wijze, namelijk doordien Hij uitgaat van de Vader en van de Zoon.

En van de Zoon!

Dit was het punt, waarom in 1054 de scheiding plaats had in de westerse kerk, de kerk van Rome. Deze beleed de uitgang van de Heilige Geest ook

kerk erkende dit niet, maar stelde de uitgang alleen van de Vader.

De Bijbel bewijst de uitgang van beide Personen heel duidelijk. Rom. 8 : 9, waar we lezen: „Maar zo iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe”. En in Gal. 4 : 6: „Zo heeft God de Geest Zijns Zoons uitgezonden in uw harten, Die roept: Abba, Vader”.

Deze uitgang van de Heilige Geest verklaart dus de wijze van bestaan van de Heilige Geest. Het woord „Geest” zelf wijst duidelijk op die uitgang. Het betekent „wind”. Ook „blazen”. Het is de Heilige Geest, Die alle dingen vervult. De Heilige Geest „doorwoont” het Goddelijk Wezen Zelf. We lezen in 1 Kor. 2 : 10: „Want de Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten Gods”.

Zo gaat de Heilige Geest uit van de Vader en van de Zoon.

Wij mogen het bestaan van de Heilige Geest niet stellen als een „kracht”, want Hij is een daadwerkelijk Persoon, hebbende verstand en wil, zoals Hellenbroek zegt in zijn vragenboekje.

Het was de oude ketter Socinus, die leerde, dat de Heilige Geest een kracht is en geen persoon. Daarmede valt het geloof in de drieëenheid Gods, welke toch is het hart der kerk. Niet minder valt ook met deze dwaling het behoud en de zaligheid der kerk. Want is de Heilige Geest niet óók waarachtig God, hoe zou ooit een zondaar kunnen delen in de weldaden van Christus? Het is tóch de Heilige Geest, Die Christus en Zijn weldaden deelachtig maakt door het inlijvend geloof.

De Bijbel leert duidelijk het persoonlijk Goddelijk bestaan van de Heilige Geest en dat Hij eenswezens is met de Vader en met de Zoon! De Heilige Geest wordt nadrukkelijk genoemd „een Ander”. Joh. 14 : 26: „Ik zal de Vader bidden en Hij zal u een andere Trooster zenden”. In de zoëven aangehaalde tekst 1 Kor. 2 : 10: „Want de Geest onderzoekt alle dingen”. Een „kracht” onderzoekt niet, wel een

persoon. Ef. 4 : 30: „En bedroeft de Heilige Geest Gods niet”. Men kan een kracht niet bedroeven, wel een persoon.

Ook uit de Goddelijke namen, eigenschappen, eer en werken blijkt de waarachtige Godheid van de Heilige Geest. Want ook aan de Heilige Geest worden dezelfde Goddelijke namen, eigenschappen, eer en werken toegekend in de Heilige Schrift.

Het dogma van de drieëenheid Gods is de grondslag van de gehele leer der zaligheid. Wordt niet in de hogepriesterlijke zegenbede uit Num. 6 en in de apostolische zegenbede uit 2.Kor. 13 : 13 de genade en al het heil toegebeden?

We hebben een drieëinig God nodig tot zaligheid. De Vader in Zijn trekkende, de Zoon in Zijn verlossende en de Heilige Geest in Zijn deelachtigmakende liefde.

Naar de onderscheiden wijzen van bestaan van de drie Goddelijke Personen zijn ook de onderscheiden werken van de drie Personen. Zondag 8 van onze Heidelberger geeft de verdeling van de twaalf artikelen: God de Vader en onze schepping, God de Zoon en onze verlossing, en God de Heilige Geest en onze heiligmaking.

Hebt u de drieënage God nodig gekregen tot zaligheid?

Hiermede bedoelen we niet te zeggen, dat degene, die pas op de weg der zaligheid gebracht wordt, direkt de drie Personen onderscheiden leert kennen. Het is voor Gods kind op de verdere weg een rijke beleving, wanneer het, ingeleid in deze heilgeheimenissen, de drie Personen nader leert kennen, in hun algenoegzame genade, liefde, wijsheid en trouw. Hoe wordt dan de bede vertolking van hun zielsbegeren:

O Vader, dat Uw liefd' ons blijk',
O Zoon, maak ons Uw beeld gelijk,
O Geest, zend Uwe troost ons neer.
Drieëinig God, U zij al d' eer!

R'dam-W.

v. L.

Judas en de onbekeerde ten Avondmaal?

Men vroeg mij om eens te antwoorden in het gemeenteblad op de vraag of Judas aan het Heilig Avondmaal is geweest en of nu ook een onbekeerd mens ten Avondmaal gaan mag?

Op het eerste deel van deze vraag is mijn antwoord: ja. Zo oordeelt ook onze belijdenis. In art. 35 der Nederlandse Geloofsbelijdenis lezen we: „dat de goddeloze wel het sakrament ontvangt tot zijn verdoemenis, maar hij ontvangt niet de waarheid van het sakrament; gelijk als Judas en Simon de Tvenaar beiden wel het sakrament ontvingen, maar niet Christus, Die door datzelve betekend wordt”.

Hieruit blijkt duidelijk, dat onze belijdenis het er voor houdt, dat Judas ook het Heilig Avondmaal ontvangen heeft. Tevens leren we hieruit, dat wij iemand maar niet van het Avondmaal moeten heenzenden, omdat wij hem onbekeerd achten; dat deed de Heere Jezus ook niet, die toch zeker Judas wel als een onbekeerde en verrader kende.

Maar dit wil nu niet zeggen, dat Judas en voorts de onbekeerden van hart het *recht* zouden hebben ten Avondmaal te gaan. Integendeel: dat hebben zij *niet*. Zij eten en drinken zichzelf een oordeel; zij ontvangen het sakrament tot hun verdoemenis. Dit vreselijk oordeel, dat over hun Avondmaalsviering wordt uitgesproken, moest hen er zich voor doen wachten. Iedere prediker is geroepen in de voorbereidingspredikatie op ernstig zelf-onderzoek aan te dringen.

Een ieder heeft zich te toetsen aan de kenmerken, die door de rechte Avondmaalganger gekend moeten worden en die volgens Gods Woord en de belijdenisgeschriften zijn: ten eerste, dat wij onszelf wegens onze zonden mishagen en ons daarover voor God verootmoedigen; ten tweede, dat wij de vergeving onzer zonden en de gerechtigheid alleen in Christus zoeken; ten derde, dat wij van harte

begeren tegen ons ongeloof en de zonde te strijden en voor de Heere wensen te leven. Indien nu het kerkelijk toezicht over leer en leven getrouw gehouden wordt en de leraar zich vrij maakt van het bloed zijner hoorders, dan ligt het voor ieders rekening hoe hij Avondmaal viert. Om aan het Heilig Avondmaal te gaan heeft een onbekeerde *geen recht* of *grond*, ook al is hij een in belijdenis en wandel onbesproken lid der kerk; zijn aangaan en wegblijven is evenwel tot zijn verantwoording.

Het Avondmaal is *alleen* voor de oprechte gelovigen, en dient tot versterking van het geloof. Waar nu geen geloof is, kan het niet versterkt worden; dus ligt aan het gebruik van het Heilig Avondmaal het ware geloof ten grondslag. En de Heere heeft Zelf in de inzetting des Avondmaals het toegezegd, dat Hij de gelovigen wil spijzen en laven met Zijn lichaam en bloed, zo zekerlijk als zij van dit gebroken brood eten en van deze drinkbeker drinken.

Uit: Ons Gemeenteblad, 8e jrg. no. 10.

Boekbespreking

John Knox, de hervormer van Schotland, door Bessie G. Olsen, uitgeverij Pieters Oostburg.

Dit werkje van bijna 50 blz. is uit het engels vertaald door L. van den Dool en van twee illustraties voorzien door A. de Muijnck. Het geeft een eenvoudige beschrijving van het veelbewogen leven van Knox, die wel de derde hervormer wordt genoemd en wiens arbeid onder de zegen des Heeren van grote betekenis is geweest voor de kerk in Schotland. Daarin komt duidelijk naar voren, dat de strijd tegen Rome niet ging om ondergeschikte punten, maar om de terugkeer tot de ware dienst des Heeren. Vooral in de tijd, waarin wij nu leven, is het van belang kennis te nemen van de volharding van hen, die veel hebben verdragen vanwege de belijder der waarheid. Ook toen waren er velen ontrouw. Dat blijkt ook uit dit boekje. Maar de Heere heeft aan Knox vervuld, dat wie volhardt tot het einde zalig zal worden. We kunnen dit werkje van harte aanbevelen. Het kost ingenaaid f 2,75 en gebonden f 3,95.

De toekomst van Israël door Wilhelmus A. Brakel. Uitgeverij Pieters Oostburg.

Ds. G. A. Zijdeveld is blijkens een door hem ondertekend *ten geleide getroffen door wat Brakel reeds bijna drie eeuwen geleden geschreven heeft over de toekomst van Israël* en dat is te begrijpen.

Brakel schrijft o.a. — zie blz. 10 — „van deze natie zonder onderscheid, spreken wij en geloven, dat die zullen erkennen, dat Jezus is de Christus, de Messias, in het Oude Testament beloofd en van de vaderen verwacht”. Verder op blz. 20: „Het zou niet een bekering van enkelen zijn, hier en daar één, maar het zou een gehele nationale bekering zijn; also zal geheel Israël zalig worden. Dat Israël, waarover de verharding gekomen was, zou nog eens zo gelukkig worden, dat het zich nog tot de Messias zou bekeren. Niet dat ze allen in waarheid wedergeboren en eeuwige zaligheid zouden deelachtig worden, maar dat zij allen erkennen en belijden zouden dat Jezus is de Christus, de beloofde Messias, de Zaligmaker”.

Doch waartoe verdere aanhalingen? Het boekje is lezenswaardig. Het is een vrijwel woordelijke weergave van een gedeelte van het standaardwerk: De Kedelijke Godsdiens, nl. uit het derde deel hoofdstuk 6: Van de Kerk des Nieuwen Testaments, van de geboorte van Jezus Christus tot de Openbaring aan Johannes. Brakel zegt nog, blz. 40, dat hij de bekering van de Joodse natie en haar herstel in Kanaan niet heeft voorgesteld om dat alleen te weten en om daarin als een stof van beschouwing te eindigen, maar opdat wij daarin werkzaam zouden zijn in het beoefenen van plichten, die hij noemt. Het werkje telt 42 blz. en kost ingenaaid f 2,25, gebonden f 3,75.

Der pelgrims metgezel, leven en arbeid van Joseph Charles Philpot, door J. A. Saarberg. N.V. Uitgeverij „De Banier”, Utrecht.

Wij juichen de verschijning van dit boek van harte toe. Wij hebben het van het begin tot het einde met veel belangstelling gelezen. Naar onze mening is de schrijver er in geslaagd het leven en de arbeid van Philpot vrij volledig te tekenen. Hij heeft daartoe veel bronnenstudie moeten maken. Het moet een heel werk geweest zijn en veel geduld en volharding gevraagd hebben om een dergelijk werk van 540 blz. te voltooien.

„We komen in het werk niet alleen met Philpot in aanraking, maar met vele andere personen, met wie hij geleefd heeft, onder wie verschillende predikanten. Sommiger leven wordt als in het voorbijgaan in het kort vermeld. Dat verrijkt de waarde van het boek.

Niet in alle opzichten kunnen we Philpot volgen. Hij verliet de Engelse staatskerk en werd toen baptist en in verband daarmee onderging hij de doop door onderdompeling. Hij had een bepaalde opvatting omtrent de betekenis van de wet in het stuk der dankbaarheid. Hij kende alleen het voorschrift van het Evangelie. Hij kwam niet met het aanbod van genade. De levensgeschiedenis van Philpot is hieraan wellicht niet vreemd geweest. Het boek licht ons hieromtrent voldoende in.

Ondanks verschillen kunnen wij Philpot van harte aanvaarden als een getrouw getuige des Heeren, die velen

ten zegen is geweest. Treffend is het getuigenis van Francis Covell bij zijn begrafenis: „Dulzenden levende zielen zijn onder hem gesticht en gezegend. En het zal niet te veel gezegd zijn, dat ook na zijn dood op hun tijd duizenden eenzelfde zegen door hem genieten zullen”, zie blz. 496. Meermalen hebben we kinderen des Heeren ontmoet, die getuigden van de zegen, die het lezen van een preek van Philpot of een gedeelte uit zijn dagboeken hun gaf.

Philpot was zelf een toonbeeld van Gods verkiezende liefde en zo heeft hij het Evangelie van vrije genade vele jaren mogen prediken. Hij deed dit op een wijze, die geheel bij deze gezalfde prediker paste. Het is geen wonder, dat hij geliefd was en dat nog velen naar zijn preken en dagboeken grijpen. Hij neemt een eigen en niet de minste plaats in onder de knechten des Heeren van de vorige eeuw.

We zouden gemakkelijk het één en ander uitdit omvangrijke werk naar voren kunnen brengen, maar achten het beter dit na te laten. We nodigen liever uit het zelf te lezen en te herlezen. De inhoud is rijk genoeg. We wensen dit boek in veler hand en de Heere moge het zegenen.

De vele illustraties dienen ter verduidelijking en maken het werk nog wat afwisselender.

Uiteraard hebben we geen gelegenheid gehad om alle gegevens in het boek op hun juistheid te controleren. We krijgen wel de indruk, dat de schrijver er naar gestreefd heeft zijn arbeid zo nauwgezet mogelijk te verrichten. Slechts een enkele onjuistheid, waar ons oog op viel, willen we vermelden. Op blz. 531 staat, dat Joseph Hart in 1702 geboren werd, en op blz. 535, dat hij op 24 mei 1768, zes en vijftig jaar oud zijnde, de heerlijkheid inging. Dit klopt niet. Hart werd volgens de Christelijke Encyclopedie in 1712 geboren.

Het werk is keurig uitgegeven in linnen band met stofomslag en kost f 22,50.

B.

AALST — BOMMELERWAARD
CHR. ULO

GEVRAAGD per 1 augustus 1968 een

LERAAR ENGELS

Belangstelling voor biologie kan tot aanbeveling strekken. Woning beschikbaar.
Sollicitaties te richten aan het h.d.s.: A. van Baalen, Vrijheidslaan 13, Brakel (Gld.), telef. 04187-407.

VERENIGING VOOR CHRISTELIJK ONDERWIJS
OP REFORMATISCHE GRONDSLAG
TE DORDRECHT

★

AANGIFTE VAN LEERLINGEN

voor de Ds. JOHANNES BOGERMANSCHÖÖL, Steltenstraat 1 te Dordrecht.

Deze basisschool leidt op voor de brugklassen (eerste klassen) van de diverse scholen voor voortgezet onderwijs.

Aanmelding bij het hoofd der school: J. MOL, Aalbersestraat 15, Dordrecht. Telefoon huis: 01850-41108. Telefoon school: 01850-41791.

tevens

AANGIFTE VAN LEERLINGEN

voor de Ds. BALTHAZAR LYDIUSSCHOOL voor MAVO, Singel 28, Dordrecht.

Aan deze school voor Dordrecht en omgeving wordt opgeleid voor: Het diploma MAVO III en MAVO IV, het diploma machineschrijven.

Plaatsing in de leerjaren 2, 3 en 4 van de bestaande ULO-opleiding is ook mogelijk. Deze leerjaren leiden op voor het MULO-diploma, met inbegrip van het Middenstandsdiploma.

Aanmelding bij de directeur der School: C. J. HARTOG, Valeriusstraat 3 te Dordrecht. Telefoon huis: 01850-36156. Telefoon school: 01850-42020.

Keeds vele kwalen en klachten werden verholpen met gebruik van onze doeltreffende en onschadelijke kruiden; o.a.

BRONCHITIS - VERMAGERING BEDWATEREN - ZENUWEN enz.

Alle pakken kruiden zijn voldoende voor een maand.
f 6,- p. pk. Verzendkosten inbegrepen!

DROGISTERIJ SIKKING

BARREVOETESTRAAT 5. HAARLEM
Telef. 02500-17137 — Giro 17811

BOEKEN

die in de boekbespreking worden aanbevolen, worden graag zonder prijsverhoging FRANKO THUIS geleverd door:

Boekhandel J. Butijn - Woerden

Nieuwstraat 15 - Telef. 03480-2889